

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci žalobce: **M. H.**, zast. Asociací pro právní otázky imigrace, o.s., P.O. Box 23, Karolínská 654/2, 186 00 Praha 8, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15.5.2014, č. j. OAM-86/LE-BE02-ZA14-2013, ve věci mezinárodní ochrany, **t a k t o :**

- I. **Žaloba s e z a m í t á .**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Shora označeným rozhodnutím žalovaného nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana dle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů („zákon o azylu“).

Toto rozhodnutí napadl žalobce žalobou v celém rozsahu výroku pro nezákonnost, neboť žalovaný v předchozím řízení porušil § 12 písm. b), § 14a odst. 1, 2 písm. b) zákona o azylu a § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Uvedl, že z jeho žádosti o mezinárodní ochranu vyplývá, že za jeden z hlavních důvodů pro udělení azylu označil fakt, že se v roce 2008 zúčastnil demonstrace na podporu neúspěšného kandidáta na prezidenta L. T. P. Tato demonstrace byla rozehnána arménskou policií za použití nepřiměřeného násilí. Od té doby se skrýval, a to až do roku 2010, kdy Arménii opustil. Žalobce se obává hrozby újmy pro zastávání určitých politických názorů, přičemž dle jeho názoru není nutné zkoumat, jaké tyto jeho názory byly a jakým způsobem je prezentoval. Podstatné pro aplikaci § 12 písm. b) zákona o azylu je, zda arménské orgány byly přesvědčeny, že žalobce tyto názory

zastává. Dle něho je pak zřejmé, že z důvodu účasti na protivládní demonstraci byly ze strany státních orgánů všem jejím účastníkům, včetně žalobce, připsány protivládní názory. K existenci hrozby pronásledování žalobce připustil, že se před svým odjezdem do ČR skutečně nestal obětí určité formy špatného zacházení za účast na demonstraci. Opustil místo svého pobytu a skrýval se ve vesnici M, a v horách. Nutnost opustit místo svého bydliště a skrývat se, je nezbytné považovat za podstatný zásah do základních práv žalobce, zejména do jeho práva na soukromý život a svobodu pohybu, a tedy s ohledem na čl. 9 odst. 1 kvalifikační směrnice za formu pronásledování. Uvedl, že z dostupných informací o zemi jeho původu vyplývá, že za účast na demonstracích podporujících L. T.P. byli její účastníci perzekuováni. Odkázal na Vládní zprávu amerického Úřadu pro demokracii, lidská práva a práci o stavu lidských práv v Arménii za rok 2008 a za rok 2013. Druhá zpráva na mnoha místech poukazuje na brutalitu policie spojenou se zadržováním osob, ať už je důvod jejich zadržení jakýkoliv, a na absenci jakéhokoliv účinného mechanismu nápravy. Dle názoru žalobce žalovaný dostatečným způsobem nezjistil (při zjišťování informací o zemi původu se omezil jen na dvě stručné zprávy organizací Freedom House a Human Rights Watch, které se však událostí popisovaných žalobcem vůbec netýkají, anebo jen okrajově), zda obava žalobce z pronásledování z důvodu účasti na demonstracích v roce 2008 je či není nadále důvodná, zda došlo ke zlepšení situace v oblasti používání násilí ze strany policie a zda se jednotlivec může proti takovému jednání bránit. Z žalobcem citovaných zpráv je přitom zřejmé, že jeho obava z pronásledování za účast na demonstraci, která jej vedla k tomu, že se dva roky skrýval, je důvodná. Ačkoliv vůči žalobci samotnému se policie v této souvislosti násilí nedopustila, z informací o zemi původu je zřejmé, že takového násilí bylo použito vůči jiným osobám, které se demonstrací zúčastnily. Z informací je rovněž zřejmé, že možnost jednotlivce se proti policejnímu násilí bránit, je v podstatě nulová. Žalobce se domnívá, že žalovaný v nedostatečné míře zjistil skutkový stav nezbytný pro vydání rozhodnutí ve věci a nesprávně dospěl k závěru, že azyl podle § 12 písm. b) zákona o azylu mu udělit nelze. K důkazu předložil dvě zprávy v anglickém jazyce: 1) U.S. Bureau of Democracy, Human Rights and Labor, Country Report on Human Rights Practices for 2008 (Armenia), 25.2.2009 (vybraná část); text citovaný v žalobě je ve zprávě zvýrazněn, 2) U.S. Bureau of Democracy, Human Rights and Labor, Country Report on Human Rights Practices for 2013 (Armenia), 25.2.2014; text citovaný v žalobě je ve zprávě zvýrazněn.

Ve vztahu k § 14a odst. 1, 2 písm. b) zákona o azylu žalobce uvedl, že v případě návratu do země původu se obává násilí ze strany policie jako v roce 2005. Dle jeho názoru násilí, kterého se policie na něm dopustila, lze považovat za formu nelidského či ponižujícího zacházení, to nepochybně ani žalovaný. Oprávněnost obavy žalobce ze špatného zacházení však žalovaný zpochybňuje odkazem na zprávu MZV ČR ze dne 15.7.2013, podle které „nehrozí neúspěšným žadatelům o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti nebezpečí“. Z uvedené informace není vůbec jasné, jakým způsobem MZV k uvedenému závěru došlo. Zpráva neuvádí žádný konkrétní zdroj (zda se jedná o vládní či mimovládní zdroj). Takové obecné tvrzení nemůže jako podklad pro rozhodnutí obstát, tím spíše, že odporuje osobní zkušenosti žalobce (jeho věrohodnost nebyla v tomto ohledu zpochybněna) i výše uvedeným informacím o zemi původu, z nichž vyplývá, že policejní brutalita je v Arménii běžným jevem. Žalobce dále uvedl, že za vážnou újmu je podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, je považována i situace, kdy vycestování cizince by bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Podle důvodové zprávy k zákonu

č. 165/2006 Sb., kterým byl novelizován zákon o azylu, půjde např. o situace, kdy vycestování není možné s ohledem na respektování soukromí a rodinného života, tak jak je zakotveno v čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv z roku 1950. Povinností žalovaného tak bylo přezkoumat žádost žalobce i z tohoto hlediska, této otázce se ale žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí vůbec nevěnoval a jeho výrok o tom, že mezinárodní ochrana podle § 14a cit. zákona se neuděluje, je proto v této části nepřezkoumatelný. Navrhl zrušení žalobou napadeného rozhodnutí.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě popřel oprávněnost žalobních námitek, s nimiž nesouhlasí, odkázal na obsah správního spisu, zejména na žádost o udělení mezinárodní ochrany, výpovědi žalobce, informace o zemi původu a na vlastní rozhodnutí, na jehož správnosti setrval. Uvedl, že zjistil skutečný stav věci, zabýval se všemi okolnostmi, které žalobce v průběhu správního řízení sdělil a opatřil si potřebné podklady pro vydání rozhodnutí, které považuje v daném případě za zcela dostatečné. Vyslovené obavy žalobce považuje žalovaný za neopodstatněné. Žalobce není a nebyl členem žádné politické strany, organizace či hnutí. Za účast na demonstraci v roce 2008 žádné problémy v zemi původu ze strany státní moci neměl, navíc od těchto událostí je již značný časový odstup, stejně tak jako od jím zmiňovaných potíží po návratu do Arménie v roce 2005. Z obsahu spisu ani nevyplývá, že by arménské orgány měly o osobu žalobce nějaký zájem. Uvedl, že žádné orgány ČR neposkytují žádným arménským úřadům informace o tom, kdo zde požádal o udělení mezinárodní ochrany, proto jsou i v tomto ohledu obavy žalobce neopodstatněné a nedoložené. Informace Ministerstva zahraničí ČR považuje žalovaný za objektivní, hodnověrné a nezávislé, které správní orgán využívá bez problémů již po dobu mnoha let, a proto je i nadbytečné pátrat po jeho zdrojích. Žalovaný považuje podanou žádost o udělení mezinárodní ochrany za účelovou, neboť žalobce do ČR přicestoval již v roce 2010, ale žádost o udělení mezinárodní ochrany podal až v roce 2013, protože mu bylo opakovaně uloženo správní vyhoštění, i trest vyhoštění jak vyplývá z napadeného rozhodnutí. Pokud by měl žalobce v zemi původu zmiňované problémy, lze předpokládat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany podá krátce po příjezdu do ČR, k čemuž však nedošlo. Žalovaný dále poukázal na skutečnost, že žalobce v řízení o svém správním vyhoštění před orgány Policie ČR sdělil, že mu není známa žádná překážka, která by mu znemožňovala vycestovat z území ČR, z čehož je zřejmé, že žalobci v případě návratu do země původu žádné nebezpečí z azylově relevantních důvodů po subjektivní ani objektivní stránce nehrozí. Dle názoru žalovaného, žalobce nebyl v průběhu správního řízení zkrácen na svých právech, přičemž nesplňuje podmínky pro udělení určité formy mezinárodní ochrany. Žalovaný v tomto směru odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Závěrem navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle ustanovení § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Projednal žalobu při jednání za přítomnosti tlumočníka do jazyka arménského.

V přezkumném řízení soud ověřil následující rozhodné skutečnosti.

Žalobce poprvé požádal o udělení mezinárodní ochrany v ČR dne 16.11.2001. Rozhodnutím žalovaného ze dne 26.11.2003 nebyl žalobci udělen azyl dle § 12, 13

odst. 1,2 a § 14 zákona o azylu a nebyla na něho vztažena překážka vycestování dle § 91 zákona o azylu (dle tehdy platné právní úpravy), když v řízení bylo prokázáno, že důvodem podané žádosti byly ekonomické potíže žalobce v zemi původu, následování otce do ČR a snaha o legalizaci pobytu, tedy důvody neslučitelné s důvody pro udělení azylu. Krajský soud v Praze svým rozsudkem č.j. 5 Az 7/2004-21 ze dne 21.4.2004 žalobu žalobce zamítl. Následně jeho kasační stížnost Nejvyšší správní soud zamítl jako nedůvodnou rozsudkem č.j. 6 Azs 214/2004-49 ze dne 17.3.2005.

V současné žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 17.5.2013 žalobce uvedl, že je arménské národnosti i státní příslušnosti, vyznává pravoslaví, není a nikdy nebyl členem žádné politické strany ani organizace, není a nebylo proti němu vedeno trestní stíhání. Vojenskou službu nevykonal ze zdravotních důvodů. Jeho rodiče i přítelkyně žijí v ČR. Z vlasti naposledy odjel v květnu 2010, protože měl problémy s vládou (odletěl na Ukrajinu na falešné doklady, pokračoval pěšky a vlakem přes Ukrajinu a Slovensko). ČR je jeho cílovou zemí, chtěl by zde legálně žít, pracovat a založit rodinu. V Arménii mu hrozí nebezpečí, možná i smrt, nemohl by tam žít. Zde má celou rodinu i přítelkyni. Svůj zdravotní stav označil za dobrý. Dále potvrdil, že již v letech 2001-2005 pobýval v ČR jako žadatel o azyl, ale nebylo mu vyhověno. Ve vlastnoručně psaném prohlášení doplnil, že z Arménie odjel proto, že vláda se dozvěděla, že v ČR v roce 2001 žádal o azyl. Hned po svém příjezdu do Arménie z ČR v srpnu 2005 ho na letišti zadrželi, vyslýchali a zavřeli do vězení. Po patnácti dnech ho propustili, ale asi po měsíci nebo dvou ho umístili na deset dnů do blázince. Pak mu nastaly problémy, protože ho prohlásili za blázna, neměl žádná práva. Až v roce 2008, když začaly volby, za ním přišli členové opozice a za spolupráci a účast na demonstracích mu slíbili obnovení jeho práv a možnost výkonu vojenské služby. Zúčastnil se proto demonstrací, policie na demonstranty i střelila. Nezatklí ho, vždy utekl. Protože se bál problémů a měl strach, rozhodl se v květnu 2010 pro opuštění Arménie. O mezinárodní ochranu žádá proto, že v případě návratu by mu hrozila smrt ze strany vlády. Za další důvod označil skutečnost, že zde má celou rodinu a přítelkyni, kamarády a práci. Umí již dobře česky, na život zde si zvykl, ČR považuje za svůj domov. V Arménii by nesehnal práci, nemá tam žádná práva, protože ho označili za blázna, nevzali ho ani na vojnu.

V průběhu pohovoru dne 24.5.2013 žalobce zopakoval, že po svém návratu do vlasti v srpnu 2005 ho hned na letišti zadržela policie, odvezli ho na policejní oddělení, kde ho zbili za to, že v ČR žádal o azyl. Způsobili mu otřes mozku. Zavřeli ho do vězení, odkud ho po 10 nebo 12 dnech za úplatek pustili. V září přijela policie a zbila ho poblíž místa bydliště. Zranili mu ruku, s níž musel jít na operaci. Ještě v září se dostavil na vojenskou správu, aby mohl nastoupit na vojnu a uvedl tam, co se mu po návratu z ČR stalo. Asi za měsíc ho z vojenské správy předvolali ke zdravotní prohlídce. Odvezli ho do nemocnice, kde „jsou blázni“. Myslí si, že z něho „chtěli udělat blázna“, aby nevypovídal o tom, jak se k němu policie chovala. Propustili ho po 14 dnech po poskytnutí úplatku rodiči. Všichni se na něho dívali jako na blázna, žil ve stresu. Přestěhoval se k tetě, u níž bydlel až do svého odjezdu. V roce 2006 dostal předvolání na státní zastupitelství, kde mu řekli, že vědí o úplatku rodičů za jeho propuštění z psychiatrie. Vzali ho na kontrolu k lékaři, který do zprávy napsal, že je doživotní psychopat. Generál z vojenské správy mu dal papír, že ho na vojnu nevezmou. V létě 2006 byl z ČR vyhoštěn jeho bratranec. Žili spolu u tety, dne 29.5.2007 bratranec zemřel. Nikdo se nedozvěděl o okolnostech jeho smrti (v novinách psali, že způsobil nehodu a zemřel). Dále uvedl, že na podzim roku 2007

začala předvolební kampaň. Přišli za ním lidé z opoziční politické strany Arménský národní kongres (HAK) a za spolupráci mu slíbili navrácení všech jeho práv. Dne 1.3.2008 se žalobce zúčastnil demonstrace na podporu prezidentského kandidáta L. T. P. Policie začala na demonstranty střílet, najížděla do nich auty. P. a další členy vlády policie zatkla, desítky lidí zabila. Žalobce utekl do vesnice M. Dne 1.3.2009 se žalobce zúčastnil další demonstrace a poté se vrátil zpět do vesnice M. V roce 2010 už tam ale zůstat nemohl, neměl práci, žil ve stresu a strachu. Rodiče mu pomohli dostat se z Arménie. Při opuštění vlasti ani cestou žádné problémy neměl. Chtěl do ČR, protože zde měl rodiče. Zařídil si falešný pas, který na Ukrajině spálil a pokračoval pěšky a vlakem přes Slovensko do ČR, kde chtěl pracovat, cestovat a žít normálním životem. Zopakoval, že ve vlasti měl problémy s vládou, udělali z něho blázna, proto nemohl jít ani na vojnu, najít si partnerku, nikdo by mu svou dceru nedal. V ČR mu otec našel práci, pracoval nelegálně na stavbách. Od policie ČR žalobce dostával výjezdní příkazy, které si každý měsíc prodlužoval. V dubnu 2013 požádal zastupitelský úřad své vlasti o vydání cestovního dokladu, žádost mu byla zamítnuta. Chtěl si svůj pobyt v ČR zlegalizovat, ale chyběly mu doklady a peníze, tak se mu to nepodařilo. Dne 12.2.2013 mu bylo uděleno správní vyhoštění na jeden rok. Do vlasti se nevrátil. Dne 10.5.2013 ho policie zajistila (z důvodu nelegálního pobytu) a převezla do zařízení pro zajištění cizinců. Dále uvedl, že v ČR má přítelkyni, ale nechce o ní mluvit, neví, jak to dopadne. O mezinárodní ochranu žádá proto, že: 1) z něho udělali blázna a vzali mu všechna práva, 2) nemohl si najít práci, 3) nevzali by ho na vojnu, 4) nemohl si najít partnerku. V ČR má celou rodinu, přítelkyni a kamarády. O mezinárodní ochranu nepožádal ihned po svém příjezdu, protože se bál, neboť v minulém řízení nebyl úspěšný. V případě návratu do Arménie se obává zabití.

Součástí správního spisu jsou dále informace shromážděné žalovaným ohledně politické a ekonomické situace a stavu dodržování lidských práv v Arménské republice. Žalovaný tak vycházel z informace Freedom House, Svoboda ve světě 2013 – Arménie, z Výroční zprávy Human Rights Watch 2014 ze dne 21.1.2014, z Informace MZV ČR, č.j. 108209/2013-LPTP ze dne 15.7.2013 – Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, z informací informačního systému Policie ČR (CIS). Vzal v úvahu i rozhodnutí Policie ČR ze dne 12.2.2013, kterým žalobci bylo uloženo správní vyhoštění na jeden rok. Žalobci bylo dne 18.4.2014 umožněno seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí, vyjádřit se k nim, navrhnout jejich doplnění. Této možnosti nevyužil, pouze doplnil, že doma má potvrzení, že ho nepřijali na vojnu. Chtěl by ho doložit, ale nemůže ho získat. Psychiatrická klinika mu ho vydá pouze osobně, ani bratrovi ho nedali. Uvedl, že nenávidí novou arménskou vládu. Všechny blízké má zde. Do vlasti se bojí vrátit, nemá kde bydlet, neví, co by ho tam čekalo. Považují ho za zrádce, nechce, aby se zase dozvěděli, že požádal v zahraničí o azyl. Ví, že udělal chyby, nyní by chtěl založit rodinu, ale v Arménii nemůže, nikdo by mu nedal svou dceru, neví, co by ho tam čekalo. Požádal o doplňující pohovor.

Při doplňujícím pohovoru dne 29.4.2014 žalobce popsal, jak došlo k jeho zajištění dne 10.5.2013. Dále uvedl, že se vždy snažil o prodlužování víz, ale policie mu v tom nijak nepomohla (popsal administrativní komplikace.) Je tady mnoho let, v roce 2005 udělal chybu, ale to už je pryč. Nechce být potrestán tak, že bude vrácen do Arménie. Pokud uváděl, že v Arménii bydlel u tety, ta je nyní v ČR a může to dosvědčit, jakož i to, že měl strach a problémy. Všechny blízké má zde v ČR, pouze bratr je v Arménii, má o něho strach. Do vlasti se nemůže vrátit, dokud se tam

nezmění vláda, která je stále stejná od roku 2005. Uvedl jména několika lékařů, kteří ho v Arménii vyšetřovali a dvou psychiatrických klinik (v N. a v J.). Potvrdili mu do knížky, že je osvobozen od vojny, nemá ji u sebe, zůstala ve vlasti a nemůže si ji obstarat. Vydají mu ji pouze osobně. Nikdo mu nevysvětlil, proč ho zavřeli, údajně kvůli vojně. Žalobce se však domnívá, že to bylo kvůli jeho azylové žádosti v ČR. Dále uvedl, že v roce 2007 byl zbit ochrankou klubu, kde se bavil s bratrem a přáteli. Popisoval jim, co se mu v životě stalo a ochranka to „asi slyšela“. Představili se mu jako národní bezpečnost a zbili ho. Bratranec jim podepsal prohlášení, že je nebudou za napadení žalovat. Teta ho odvezla k ošetření do nemocnice a nechala ho zapsat na kartu bratrance. Žalobce si na incident v klubu nikde nestěžoval, nevěřili by mu, považovali by ho za blázna. Když se v roce 2005 vrátil do Arménie, bydlel u dvou tet a různě u kamarádů z demonstrace. Všichni mu pomáhali. V roce 2009 strávil celé léto na horách, kde pásal ovce. Ví, že udělal chybu, ale co všechno prožil po prvním vyhoštění, to si nezaslouží, kdyby věděl, že tady takto dopadne, nikdy by sem do ČR nešel.

Ze správního spisu dále vyplynulo, že žalobce byl rozsudkem Městského soudu v Praze č.j. 6To 230/2005, který nabyl právní moci dne 9.6.2005, odsouzen k trestu odnětí svobody na 10 měsíců s podmíněným odkladem na 3 roky a byl mu uložen trest vyhoštění na 10 let, doba k vycestování mu byla stanovena do 9.7.2005. Z rozhodnutí o správním vyhoštění ze dne 12.2.2013 vyplynulo, že žalobce i přes uložený trest vyhoštění, přicestoval již v roce 2010 do ČR, a to bez cestovního dokladu a víza. Dne 14.5.2012 byl kontrolován policií, za maření výkonu soudního rozhodnutí byl odsouzen k trestu odnětí svobody, který vykonával, dne 7.1.2013 byl amnestován. Nerespektoval výjezdní příkaz s platností od 10.1.2013 - 8.2.2013. V uvedeném řízení dále uvedl, že mu není známa žádná překážka, která by mu znemožnila vycestovat z ČR, rodina je smířena s tím, že musí vycestovat, neboť mu byl uložen trest vyhoštění. Prohlásil, že vycestuje dobrovolně, jakmile mu bude vydán cestovní doklad.

Při jednání soudu účastníci setrvali na svých návrzích a odkázali na svá písemná vyjádření. Náklady řízení nepožadovali.

Žalobce uvedl, že starší bratr, který zůstal v Arménii, ho varoval, aby se nevracel. Potvrdil správnost všeho, co uvedl v průběhu správního řízení. Lhali mu, uvedli mu, že demonstraci vyhraje a vše bude v Arménii dobré. Ale není tomu tak. V průběhu demonstrace ho snímala i kamera. V případě návratu se obává uvěznění, šikany a propuštění nejdříve za pět let. Byl by šikanován i proto, že celá jeho rodina je zde v ČR a oni si myslí, že jeho rodiče mají peníze. Do Arménie se vrátit nemůže, vzali mu jeho práva, zavřeli ho do blázince, nesežene si tam ani partnerku, neboť nikdo by osobě jako je on nedal svou dceru, nenajde práci. Zde v ČR má vše, zvykl si tady a prosí, aby nebyl vrácen tam, kde mu hrozí nebezpečí. Připouští, že udělal chybu, dostal vyhoštění, v Arménii však pro sebe nevidí žádnou budoucnost. Žádá soud, aby mu dal možnost žít zde v ČR.

Po provedeném přezkumném řízení dospěl soud k závěru, že žaloba **n e n í d ů v o d n á**.

Z ustanovení § 28 odst. 1 zákona o azylu vyplývá, že mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny

důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda-li cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.

Podle § 12 zákona o azylu v platném znění se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Za pronásledování se pro účely tohoto zákona považuje závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování. Původcem pronásledování se rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodních organizací, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním. Za pronásledování se nepovažuje, může-li cizinec s přihlédnutím k osobní situaci nalézt účinnou ochranu v jiné části státu, jehož státní občanství má, nebo je-li osobou bez státního občanství, v jiné části státu svého posledního trvalého bydliště, pokud se obava z pronásledování vztahuje pouze na část území státu.

Z obsahu předloženého správního spisu vyplývá, že žalovaný se případem žalobce podrobně zabýval, posuzoval jeho azylový příběh na základě výpovědí žalobce učiněných v aktuálním řízení o mezinárodní ochraně s přihlédnutím k řízení předchozímu a řízení o správním vyhoštění a na základě výše uvedených informací o zemi původu. Žalobce na podporu svých tvrzení žádné důkazy či materiály nepředložil. Po provedeném přezkumném řízení dospěl soud k závěru, že správní řízení netrpí vytýkanými vadami, správní orgán zjistil stav věci v souladu s ust. § 3 správního řádu. Dle názoru soudu žalobce neuvedl žádné skutečnosti, z nichž by bylo možné dovodit, že byl v zemi původu pronásledován dle § 12 písm. a) zákona o azylu nebo že by mohl mít důvodnou obavu z pronásledování pro některý z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu anebo že by mu hrozila vážná újma ve smyslu § 14a zákona o azylu. Z výše uvedené chronologie je zřejmé, že žalobci nebyl v roce 2003 udělen azyl proto, že jím uváděné důvody (ekonomické potíže v zemi původu, následování otce do ČR, snaha o legalizaci pobytu) byly žalovaným a posléze krajským soudem i Nejvyšším správním soudem shledány jako azylově irelevantní. Žalobce se v roce 2005 vrátil do Arménie. Uvedl dva případy, kdy byl zbit policií údajně za to, že v ČR žádal o azyl, zavřeli ho i na 10 dnů do vězení. Z vojenské správy ho předvolali k lékařské prohlídce a umístili do psychiatrické léčebny. V obou případech byl propuštěn na základě úplatku ze strany rodičů. Žalovaný ve svém rozhodnutí s odkazem na použité informace (Zpráva Freedom House, Human Right Watch) nijak nezastírá, že korupce je v Arménii všudypřítomná, úplatkářství se děje i na úrovni státní správy a vyhlášený boj proti korupci je zdoluhavý a zatím ne příliš úspěšný. Soud k tomu doplňuje, že ke korupci dochází i ve vyspělých demokraciích, přičemž tento negativní jev bez přistoupení konkrétního závažného či opakovaného příkoří nelze považovat za azylově relevantní. Žalobce

dále uvedl, že v roce 2006 byl předvolán na státní zastupitelství kvůli vojenské službě, když v září 2005 se sám dobrovolně dostavil na vojenskou správu, aby mohl vykonat vojenskou službu. Po lékařské prohlídce měl obdržet potvrzení, že je neschopen vojenské služby. Ač nejprve uváděl, že „generál mu dal papír“, že ho na vojnu nevezmou, později tvrdil, že příslušné potvrzení by vydala psychiatrická klinika pouze jemu osobně, a proto tuto skutečnost nemůže doložit. Od roku 2006, kdy byl žalobce předvolán na státní zastupitelství, až do svého odjezdu z vlasti neměl se státními orgány žádné potíže. Uvedl, že nebyl členem žádné politické strany ani organizace. Dne 1.3.2008 a o rok později dne 1.3.2009 se ve vlasti zúčastnil demonstrace, k čemuž byl vyzván opoziční politickou stranou HAK, která mu za spolupráci měla přislíbit navrácení jeho práv. Vlast opustil v roce 2010. Ani v uvedeném období žalobce nebyl v žádném kontaktu se státními orgány, neměl s nimi jakékoliv potíže a neprokázal, že by o něho státní orgány jevily nějaký zvýšený zájem. Žalobce v žalobě namítal, že z dostupných informací o zemi jeho původu vyplývá, že za účast na demonstracích byli její účastníci perzekuováni (tuto skutečnost žalovaný nijak nezpochybňuje), ač vůči němu osobně se policie ani jiné státní orgány žádného násilí či perzekuce nedopustily, obává se, že mu jako účastníku demonstrace jsou protivládní názory připisovány a hrozí mu tak pronásledování. Soud konstatuje, při vědomí uvedené definice, která je uvedena v kvalifikační směrnici (Článek 10, bod 2. Směrnice Rady [2004/83/ES](#) ze dne 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany), že k takovému závěru v případě žalobce dospět nelze. Žalobce se zúčastnil ojedinělé demonstrace v roce 2008, nebyl zadržen, vyslýchán ani zraněn, arménské státní orgány o něho neprojevíly žádný zájem. V mezidobí a ani po další ojedinělé demonstraci v roce 2009 (která byla dle žalobce menší) neměl rovněž žádné potíže, a to až do svého odjezdu z vlasti v roce 2010. Pokud namítal, že se musel dva roky skrývat, je toto žalobní tvrzení poněkud nadsazené. Žalobce uvedl, že když se v roce 2005 vrátil do Arménie, bydlel u tety a různě u kamarádů, kteří mu pomáhali. Poté žil ve vesnici M., v horách, kde pásł ovce, ale v roce 2010 tam však dle svých vlastních slov již zůstat nemohl, neměl práci, žil ve stresu. Důvodem odjezdu žalobce z vlasti byly dle názoru soudu především jeho existenční potíže a nikoli důvodná obava z pronásledování. Soud přisvědčuje učiněnému závěru žalovaného, že žalobce nebyl v zemi původu azylově relevantním způsobem pronásledován, a to ani v případě uváděného napadení ochrankou klubu v roce 2007. Z výpovědi žalobce vyplynulo, že se ani v jednom případě neobrátil na orgány své země původu s žádostí o pomoc. Žalobcem vyslovenou obavu, že nebude moci vykonat vojenskou službu kvůli psychiatrickému posudku, nelze považovat za odůvodněnou obavu z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Stejný závěr lze učinit i ohledně dalších pohnutek žalobce k podání žádosti o mezinárodní ochranu, a to absenci existenčního zázemí a práce v zemi původu a nemožnost najít si partnerku, neboť se nejedná o důvody slučitelné s udělením azylu, ač z čistě lidského hlediska lze takové pohnutky pochopit. Z výpovědi žalobce vyplynula zřejmá snaha zajistit si legalizaci pobytu v ČR, což se mu však nepodařilo. Nelze přehlédnout, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR až po svém tříletém nelegálním pobytu a poté, co mu zde bylo uloženo správní vyhoštění a z důvodu nelegálního pobytu byl zajištěn. K nutnosti bezprostředně požádat o mezinárodní ochranu soud odkazuje na rozsudky NSS č.j. 2 Azs 423/2004 ze dne 20. 10. 2005 a č.j. 2 Azs 137/2005 ze dne 9. 2. 2006, dostupné na

www.nssoud.cz, v nichž se uvádí, že ...*„o azyl je nutno žádat bezprostředně poté, co má k tomu žadatel příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového. Jakkoliv totiž není v zákoně o azylu stanovena konkrétní lhůta, v níž je po překročení hranice potřeba požádat o azyl, je třeba, aby podání žádosti o azyl následovalo skutečně neprodleně po vstupu do ČR, nebrání-li tomu nějaké závažné okolnosti.“* Dále lze odkázat na rozsudek NSS č.j. 3 Azs 119/2004 ze dne 13. 1. 2005, v němž NSS konstatoval: *„Jestliže cizí státní příslušník o azyl požádá až po poměrně dlouhé době strávené v České republice za situace, kdy jiné možnosti úpravy a obnovy legálnosti pobytu na tomto území jsou vyčerpány, ztíženy nebo omezeny, jedná se přinejmenším o nepřímý důkaz toho, že situaci ve své domovské zemi, pokud jde o důvody, pro něž lze azyl udělit, ve skutečnosti nepociťoval natolik palčivě.* Krajský soud s ohledem k výše uvedenému hodnotí žádost žalobce jako účelovou, když jeho cílem byla legalizace pobytu. Nezbyvá než zopakovat, že azylové řízení je specifickým důvodem pro povolení pobytu na území ČR a nelze ho zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území republiky, tak jak jsou upraveny zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR. Z již ustálené judikatury NSS (citované i v napadeném rozhodnutí) je zřejmé, že azylové řízení nelze zneužívat k legalizaci pobytu, neboť pro takový účel obsahuje právní řád ČR jiné nástroje, konkrétně zákon č. 326/1999 Sb. S učiněnými závěry žalovaného, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu se soud plně ztotožňuje.

Za správné, zákonné, zjištěným informacím odpovídající a taktéž náležitě odůvodněné považuje krajský soud i neudělení azylu dle § 13 a 14 zákona o azylu. K udělení azylu dle § 13 zákona o azylu (tzv. azyl za účelem sloučení rodiny), který sice zohledňuje rodinné vazby, ale uplatňuje se toliko vůči zákonem vymezenému okruhu rodinných příslušníků azylanta, nebyl v případě žalobce shledán zákonný podklad, neboť žalobce není rodinným příslušníkem azylanta, jemuž byl udělen azyl dle § 12 nebo 14 cit. zákona.

Podle ustanovení § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

Udělení humanitárního azylu je zcela na volné úvaze správního orgánu a rozhodnutí o něm podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda při zjišťování podkladů takového úsudku byla dodržena pravidla tzv. spravedlivého procesu. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry. Na udělení azylu z humanitárního důvodu není právní nárok. Pokud žalovaný odůvodnil, že při posouzení rodinné, sociální, ekonomické situace a zdravotního stavu a věku žalobce neshledal důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu, soud takovému závěru přisvědčuje. K udělení azylu z humanitárních důvodů se opakovaně vyjadřoval Nejvyšší správní soud. Lze tak jistě odkázat na jeho rozhodnutí č.j. Azs 8/2004 ze dne 11.3. 2004, v němž se podává: *„Smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době*

přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu“. Soud zhodnotil, že rozhodnutí žalovaného o neudělení humanitárního azylu žalobci je v souladu se zákonem. Ten měl dostatek podkladů a informací i od samotného žalobce, z nichž nebylo možno na případnou důvodnost tohoto postupu usoudit. Soud tak uzavírá, že žalovaný při posouzení důvodů dle § 14 zákona o azylu nevybočil z mezí stanovených zákonem a jeho rozhodnutí je v souladu i s dosavadní ustálenou judikaturou.

Následně správní orgán postupoval dle § 28 zákona o azylu a zkoumal, nesplňuje-li žalobce důvody k udělení tzv. doplňkové ochrany tak, jak je upravena v ust. § 14a a § 14b zákona o azylu.

Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Podle § 14b odst. 1 zákona o azylu se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. Podle § 14b odst. 2 téhož zákona se rodinným příslušníkem pro účely sloučení rodiny podle odstavce 1 rozumí manžel osoby požívající doplňkové ochrany, svobodné dítě osoby požívající doplňkové ochrany, které je mladší 18 let, rodič osoby požívající doplňkové ochrany, která je mladší 18 let, nebo zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu. Podle § 14b odst. 3 zákona o azylu je předpokladem pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny manželů osoby požívající doplňkové ochrany trvání manželství před udělením doplňkové ochrany cizinci. Podle § 14b odst. 4 zákona o azylu v případě polygamního manželství, má-li již osoba požívající doplňkové ochrany manžela žijícího s ním na území České republiky, nelze udělit doplňkovou ochranu za účelem sloučení rodiny další osobě, která je podle právního řádu jiného státu manželem osoby požívající doplňkové ochrany.

Smyslem a účelem doplňkové ochrany je poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území České republiky těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v § 14a zákona o azylu neúnosné nebo jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování. V odůvodnění této části rozhodnutí žalovaný vycházel jak z informací

od žalobce, tak z informací získaných v průběhu správního řízení a vypořádal se s nimi při posuzování skutečnosti, zda žalobci hrozí pro případ návratu skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Žalobce ve své žádosti uvedl, že v případě návratu se obává „postihu ze strany vlády“, aniž by tuto obavu blíže konkretizoval. Dále se obává, že by neměl kde bydlet, neměl by práci, nevzali by ho na vojnu a nenašel by si partnerku. V žalobě pak namítal, že by stejně jako v roce 2005 byl vystaven fyzickému násilí ze strany policie z důvodu podané žádosti o mezinárodní ochranu. Žalovaný se měl dle jeho názoru zabývat otázkou, zda mu hrozí nebezpečí s ohledem na jeho předchozí účast na demonstraci, skrývání se a výše uvedený psychologický posudek, kdy pouhé obecné tvrzení s odkazem na zprávu MZV ČR ze dne 15.7.2013, že neúspěšným žadatelům v případě návratu nic nehrozí odporuje osobní zkušenosti žalobce a informacím o zemi původu, z nichž vyplývá, že policejní brutalita je v Arménii běžným jevem. Předně soud konstatuje, že podle § 19 zákona o azylu ministerstvo dbá ochrany žadatele o udělení mezinárodní ochrany a jeho rodinných příslušníků v zemi jeho státního občanství a nesdělí jakýmkoliv způsobem údajným původcům pronásledování nebo vážné újmy informace o žádosti o udělení mezinárodní ochrany a nezíská v souvislosti s řízením ve věci mezinárodní ochrany informace o žadateli o udělení mezinárodní ochrany od údajných původců pronásledování nebo vážné újmy. V tomto smyslu byl také žalobce poučen před každým pohovorem. O situaci neúspěšných navrátilců se žadatelů o azyl do vlasti stručně hovoří informace MZV ČR č.j. 108209/2013-LPTP ze dne 15.7.2013 (dle zdroje: Zastupitelský úřad Jerevan), v níž se uvádí, že jim žádné nebezpečí nehrozí. Nedochází k organizované či státem řízené diskriminaci těchto osob, neúspěšní žadatelé se mohou stát obětí korupce ze strany státních zaměstnanců, zejména v souvislosti při vydávání nového cestovního dokladu (ke korupci viz výše). Soud má pro provedeném přezkumu za to, že žalovaný se v odůvodnění i této části rozhodnutí zabýval všemi zákonnými důvody pro udělení některé z forem doplňkové ochrany, jakož i posouzením jednotlivých hledisek vážné újmy dle § 14a odst. 2 zákona o azylu (viz strany 7 a 8 napadeného rozhodnutí), a proto se s jeho závěry a odůvodněním i této části rozhodnutí ztotožňuje a dovoluje si na ně odkázat, jak připouští rozsudek NSS ze dne 27.7.2007, č.j. 8 Afs 75/2005-130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, dle kterého, *...„je-li rozhodnutí žalovaného důkladné, je z něho zřejmé, proč žalovaný nepovažoval právní argumentaci účastníka řízení za důvodnou a proč jeho odvolací námitky považoval za liché, mylné nebo vyvrácené, shodují-li se žalobní námitky s námitkami odvolacími a nedochází-li krajský soud k jiným závěrům, není praktické a ani časově úsporné zdlouhavě a týmiž nebo jinými slovy říkat totéž. Naopak je vhodné správné závěry si přisvojit se souhlasnou poznámkou.“* Výrok dle § 14a zákona o azylu soud na rozdíl od žalobce považuje za přezkoumatelný. Nad rámec odůvodnění rozhodnutí žalovaného soud odkazuje i na právní větu vyslovenou v rozsudku Krajského soudu v Praze č.j. 48 Az 116/2008-52 ze dne 9.7. 2009: *„Dospěje-li soud k závěru, že žalobce (neúspěšný žadatel o udělení mezinárodní ochrany) účelově tvrdí důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, mají (s přihlédnutím ke všem okolnostem případu) též charakter i shodné nebo obdobné důvody tvrzené podle § 14a zákona o azylu.“* Soud ve shodě se žalovaným neshledal v případě žalobce splnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a ani § 14b zákona o azylu.

Krajský soud uzavírá, že neshledal vady správního řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, dle jeho názoru bylo rozhodnutí vydáno v souladu se zákonem, a proto žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný, který měl ve věci plný úspěch, by měl právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalobci, který ve věci úspěch neměl. Žalovanému však žádné náklady v řízení před soudem nevznikly, a proto soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové 23. ledna 2015

JUDr. Ivona Šubrtová, v.r.
samosoudkyně